

Srednja Ekonomska in trgovska šola Nova Gorica

Nova Gorica

SIMBOLIKA ŽIVALI

Seminarska naloga iz sociologije

Nova Gorica, april 2012

KAZALO

POVZETEK.....	4
UVOD.....	5
1 KAJ JE SIMBOL?.....	6
2 ŽIVALSKI SIMBOLI SKOZI ZGODOVINO.....	7
2.1 ALI SO SLIKE ŽIVALI V PRAZGODOVINSKIH JAMAH SIMBOLIČNE?.....	7
2.2 SIMBOLIKA ŽIVALI V EGIPČANSKI KULTURI.....	8
2.3 ANTIKA.....	9
2.4 SREDNJI VEK.....	9
3 LISICA.....	10
3.1 LISICA V SANJAH.....	11
4 KAČA.....	12
4.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA.....	15
5 MEDVED.....	17
5.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA.....	18
5.2 MEDVED V SANJAH.....	19
6 DELFIN.....	20
6.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA.....	21
7 KONJ.....	22
7.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA.....	24
7.2 UMETNOST.....	25
8 LEV.....	26
8.1 UMETNOST.....	28
8.2 običaji, NAVADE in praznovanja.....	28
9 PTICE.....	30
9.1 FENIKS.....	31
9.2 LASTOVKA.....	31
9.3 KOLIBRI.....	32
9.4 PETELIN.....	32
10 KAKO SO ŽIVALSKI SIMBOLI PRIŠLI V HOROSKOP?.....	33
10.1 ZODIAK.....	33
10.2 kitajski horoskop.....	34

zaključek.....	36
----------------	----

POVZETEK

V seminarški je opredeljen pojem simbol, za lažje kasnejše razumevanje besedila. Opisana je zgodovina živalskih simbolov in prva pojavljanja v prazgodovini. V delu je povzeta bogata simbolika živali v Antiki in v Srednjem veku. V seminarški nalogi so opisane tudi živali, katerih simbolika je najbolj bogata in so te živali povezane z veliko zgodbami in legendami. Predstavljena je lisica in njeni sanjski simbol ter njene različne simbolne vloge po svetu. Med živali z najbogatejšo simboliko spada tudi kača, ki je lahko simbol zla, modrosti, ustvarjanja in praznovanja v zvezi z njo. Tudi konj je žival, ki ima zelo nasprotujočo si simboliko prav tako lev. Opisan je tudi delfin, kot žival z izjemno pozitivno simboliko. Medved je zver naših gozdov, ki je človeka spremljala že od prazgodovine zato je tudi njegova simbolika raznolika. Opredeljena je tudi simbolika ptic. V seminarški je tudi obrazložitev o živalih v horoskopu.

Ključne besede:

- živalski simboli
- žrtvovanje
- praznik
- sanjski simbol
- horoskop

UVOD

Živali nas spremljajo že od nastanka človeške vrste. Nekatere smo udomačili, druge pa smo samo občudovali. Opazovali smo jih in jim pripisovali takšne ali drugačne lastnosti. Vsaka žival ima nek simbolni pomen, ki se je skozi zgodovino oblikoval in spreminjal. Nekatere živali so se nam zdele tako izjemne, da smo jih povzdignili v božanstva, drugim smo namenili praznike ali posebne obrede. V moji seminarski nalogi se bom osredotočila na živali, ki so si skozi zgodovino pridobile kar največ pomenov. Poskušala bom napisati kako živalski simbol dojemajo v kar največ kulturah in opisati običaje, ki so jih deležne živali. Dotaknila se bom tudi simbolov živali v sanjah ter napisala, kako so živalski simboli prišli v horoskop. Začela pa bom pri zgodovini simbolov in njihovem prvem pojavljanju.

Domnevam, da so ljudje simbolom živali posvečali veliko pozornosti, ter da so predstavljale pomemben del njihove kulture. Mislim tudi, da so živalim bile posvečeni mnogi običaji in tradicije, ljudje pa so živali tudi častili kot božanstva. Predvidevam, da horoskop, v katerem najdemo živalske simbole izvira iz poimenovanja ozvezdij.

V seminarski nalogi sem uporabila izključno analizo dokumentov, saj druge metode nebi bistveno vplivale na vsebino.

Knjig o živalskih simbolih in simbolih na sploh v slovenskem jeziku je veliko. Primanjkljaj gradiva sem opazila na področju razumevanja simbolov v tujih, neevropskih, kulturah. Veliko podatkov sem zato prevajala iz italijanščine in angleščine. Prav tako običaji, žrtvovanja in darovanja niso opisani v slovenščini.

1 KAJ JE SIMBOL?

Beseda simbol izhaja iz grške besede "symballein", ki pomni "dati skupaj".

Na začetku so ljudje kot simbol imeli predmet, ki so ga prelomili na dva dela in vanj vrezali kak relief. Dela sta morala biti še vedno skladna, če si jo prislonil drugega k drugemu. Tako sta dve osebi hranili vsak svojo polovico in ob snidenju ponazorita svoje prijateljstvo, ljubezen itd. s tem da iz delov sestavita celoto.

Pomen simbola se je do danes spremenil in pomeni nekaj kar ima podobo vendar v sebi skriva pomen, ki ni nujno skladen z njegovo podobo. Lahko rečemo da ima vidno zunanost in prikrito resničnost - notranji pomen.

Skoraj vsak predmet lahko dobi simboličen pomen. Lahko je naraven kot na primer kamen, drevo, roža, ptica ali pa abstrakten kot krog, kvadrat, število, ideja....

Simboli imajo po večini pomen, ki je razumljiv vsem. Najpogostejši taki simboli so znanstveni ali taki, ki so povezani z medmrežjem npr. @ Taki simboli so tudi zastave in grbi, ki so najprej služili za razlikovanje zaveznikov od sovražnikov v vojni. Obstajajo pa tudi simboli, ki imajo skrit pomen in so namenjeni za komuniciranje samo znotraj skupine. Take simbole veliko uporabljajo verske skupine, politične skupine in sekte.

Simbole lahko razdelimo skupine:

-grafični simboli, kot npr. črke, številke...

-fitomorfni, rastlinski, simboli

-zoomorfni, živalski, simboli

-antropomorfni¹, ljudje npr. sejalec, pastir..

-simboličen prizor, npr. poroka, rojstvo...

-barvni simboli

¹ Antropologija je veda o človeku, kot členu naravne verige, in njegovemu delovanju.

2 ŽIVALSKI SIMBOLI SKOZI ZGODOVINO

2.1 ALI SO SLIKE ŽIVALI V PRAZGODOVINSKIH JAMAH SIMBOLIČNE?

V prazgodovinskih jamah so največkrat narisane podobe živali in sicer bizonov, mamutov, domnevajo tudi da valovite črte na tleh ponazarjajo kačo, celo čebele naj bi našli naslikane v jamah. Znanstveniki nimajo še enotne teorije o namenu poslikave. Ena izmed domnev je, da so živali naslikali prvikrat ko so se dečki odpravili na lov in tako postali moške. S tem, da so živali naslikali, so si jo hoteli podrediti in jo obvladati. Ta teorija se je razvila iz opažanj, da so živali naslikane ena čez drugo, kot da je tista v ozadju izgubila pomen. Ko je bila že naslikana žival ubita, so naslednjo narisali čez staro. Zanimivo je tudi to, da so živali pogosto upodobljene breje. S tem so si najverjetneje hoteli zagotoviti lov tudi v prihodnosti. Vsaj večina slik je torej bila simbolične narave saj so prikazovale prvi lov in prehod v odraslost.

Ena od teoriji je tudi da so želeli uprizoriti nebo. Znanstveniki so do te domneve prišli zato, ker so živali razporejene v jamah po točno določenih vzorcih. Rappenglück je prvi predstavil to teorijo. Trdil je, da poslikave v jami Lascaux², predstavljajo karto neba pred 17.000 leti. Na obrazu enega od bikov je odkril točki in ugotovil da ustrezata zvezdi Aldebaran in zvezdam Hijade. Sedem točk nad lopaticami sosednjega bika naj bi predstavljalo ozvezdje Plejade. Vse zvezde in ozvezdja pa naj bi skupaj označevale ozvezdje Bika ali Taurus. Drugi astronomi, ki so sprejeli teorijo kot možno in so raziskovali naprej so v naslednjem biku odkrili ozvezdji Orion in Dvojčka, v še naslednjem pa Leva in dele Device. Tudi tukaj je poslikava živali simbolična in prikazuje živali, v tem primeru bika, kot nosilce ozvezdij.

SLIKA 1: JAMSKE POSLIKAVE

VIR: [http://www.bestholidayplaces.com/information_picture_pics_hotels_of_cave_of_lascaux_\(grotte_de_lascaux\)_resort-569_sl.html](http://www.bestholidayplaces.com/information_picture_pics_hotels_of_cave_of_lascaux_(grotte_de_lascaux)_resort-569_sl.html)

² Lescaux je kompleks podzemnih jam v jugovzhodni Franciji, ki je poznan po prazgodovinskih slikarjih.

2.2 SIMBOLIKA ŽIVALI V EGIPČANSKI KULTURI

V staroegipčanski kulturi so živali imele pomembno vlogo - za hrano, imeli so jih tudi kot hišne ljubljence, velikokrat pa se pojavijo tudi v hieroglifih in umetnosti. Spoštovali so velike in nevarne živali. Egipčani so verjeli, da so živali simboli. Opazovali so jih in njihove lastnosti imeli za simbolične.

MAČKA

Mačka je bila v starem Egiptu ena izmed najbolj spoštovanih živali in sicer zato, ker je so varovale skladišča žita pred glodalci. Simbolizira boginjo Bast, ki ima tudi mačjo glavo. Bast je bila boginja sončne svetlobe pa tudi zaščitnico ljudi saj je na mnogih umetninah uprizorjena v dvoboju z zmajem teme Apofisom. Ta je sovražnik sonca in skuša prevrniti sveto barko med plovo v podzemlju. V tem primeru mačka simbolizira **moč in spretnost**. Mačke so bile Egiptu last faraona. Ker pa ni mogel skrbeti za vse jih je dal v rejništvo prebivalcem, v zahvalo za skrb pa so bili deležni davčnih olajšav. Če je mačka umrla so si vsi člani družine obrili obrvi, ki naj bi simbolizirale mačji kožuh ali polmesec, kateri je ravno tako povezan z mačko. Uboj mačke je bil v Egiptu prekršek kaznovan s smrtjo. Duhovnik je mačko mumificiral, ljudje pa so mumije kupovali in jih darovali boginji Bast.

HROŠČ-SKARABEJ

Posebno cenjen je v Egiptu bil hrošč govnač ali sveti skarabej, ki kotali govno, ga nato zakoplje, samica pa v kroglico izvali jajčeca iz katerih se izvalijo mladiči. Zaradi te njegove lastnosti je postal simbol sonca. Tako kot hrošč vali kroglica, tako naj bi bog Khepri (vzhajajoče sonce) kotalil sonce po nebesnem svodu. Zato predstavlja tudi cikel dneva in noči. Skarabej se pojavlja tudi kot hieroglif in pomeni "priti v življenje". Skarabeje so nosili tudi kot amulete. Pogosto so jih postavljali nad srce pokojnega. Amuleti so morali biti izdelani iz kamna zelene barve in so imeli vlogo nadomestnega srca in s tem za končno sodbo.

ŽABA

Žaba je imela pomen plodnosti, plodnost pa je predstavljala boginja Heket. Ta je imela žabjo glavo namesto človeške. Ženske, ki so si želele imeti otroka so zato okoli vratu kot ogrlico nosile simbol žabe. Amulet z žabo naj bi varoval novorojenčke pred zlimi silami, zato so jih mame polagale na svoje otroke. Žabo najdemo tudi v hieroglifih, pomeni število 100 000. V poznejšem Egiptu (od 525 do 332 pr.n.št) se je spremenil pomen žabe, postala je simbol ponovnega rojstva.

2.3 ANTIKA

V antiki je bila simbolika živali zelo bogata. Prispodobe srečamo na vsakem koraku: v spisih, pesmih, v umetnosti in arhitekturi, pa tudi na predmetih iz vsakdanjega življenja, kot so na primer vaze. Simbolni pomen živali največkrat izvira iz njihovega videza ali značilnosti, ki so se ljudem zdele posebne in zanimive. Tako je na primer pav, ki je očaral s svojim košatim repom, ki je tedanje ljudstvo spominjal na zvezdnato nebo, postal simbol nebeške lepote. Divji prašič, ki razkopava njive in s tem uničuje pridelek, pa je prispodoba za divjost, brezobzirno moč in nasilnost.

Živali pa so deležne tudi v mitologiji, kjer imajo živali vedno pomen. Največkrat so spremljevalke bogov, kot na primer labod, ki je bil sveta žival Apolona, božanskega zaveznika pesnikov. Zato je labod takrat bil simbol pesniškega navdiha. Bogovi pa so se v živali tudi spreminjali. Noseča Leto se je na begu pred ljubosumno Hero³ spremenila v volkuljo, da bi zavarovala svojega otroka. Volkulja je tako postala simbol skrbne matere.

Simboliko so pomembno zaznamovala tudi leposlovna dela, posebej pa moramo omeniti Ezopove basni, kjer je na primer lisica predstavljena kot zvitorepka, volk pa kot zlobno bitje, ki požre nedolžno jagnje.

Pomembni so tudi potopisi. Največ tujih pripovedi in legend o živalih je prinesel Herodot, ki je prepotoval velik del sveta. Najbolj je bil navdušen nad kulturo Egipta. Grčiji je predstavil krokodila, ibisa, ki pobija kače in mitskega feniksa, ki se rodi iz pepela.

Naravoslovno dela so tudi pripomogla k bogati simboliki. Aristotelj je bil prvi, ki je napisal knjigo v kateri je opisoval živali ter jih sistematično uredil. V njegovih zapisih ni simboličnih razlag, vendar so natančni zapisi bili odlična snov za oblikovanje le teh. Njegovo delo je nadaljeval Plinij Starejši, ki pa je opisom dodal še legende in zanimivost. Kasneje je še veliko modrecev pisalo knjige o živalih in tako dodelalo znanje in posredno tudi simboliko. Omenimo lahko Ajlijana in njegovo knjigo O značilnostih živali ter Opijana z obsežno O lovu in ribolovu.

2.4 SREDNJI VEK

V srednjem veku se pojavijo bestiariji ali zverinjaki, naslednjiki starejših fiziologov, v katerih so opisane značilnosti in obnašanje živali. Bestiariji so velike ilustrirane knjige, v katerih pa je veliko povzetkov in razlag iz Svetega pisma. Bestiariji niso razdeljeni na biološki način (ptice, plazilci, sesalci ... ali morske živali, gozdne živali ...) temveč so razdeljeni na bol pobožen način: sklop živali, ki simbolizirajo Kristusa, tiste ki simbolizirajo hudiča (plazilci in nekatere ptice) ter skupina, ki je povezana z krepostmi in pregrehami. Bestiariji so bili poleg Svetega pisma najbolj razširjene knjige. Avtorje bestiarijev ni najbolj zanimala resnična podoba ali obnašanje živali. Opisovali so jih simbolično in prav tako slikali.

³Hera- grška boginja plodnosti in družine ter žena in sestra Zeusa.

3 LISICA

Kot prepeva slovenska pesem: »Lisica je prav zvita zver« je lisica simbol zvitosti, pretkanosti in iznajdljivosti. V basnih jo je kot tako predstavil že Ezop, namreč kot utelešenje iskrivega duha ter z vsemi žavbami namazano. Predstavlja jo na duhovit način, tako da jo kljub svoji sprijenosti vrednotimo pozitivno. Po legendi naj bi lisjaka Zevs postavil za kralja živali, vendar lisjak ni premogel dovolj resnosti in zadržanosti zato ga je moral po preizkušnji odstaviti.

Krščanstvo lisici ni naklonjeno. Označujejo jo kot grešno in nemoralno, pohujšljivo in nečisto. Simbolizira celo hudiča, ki s zvijačami zavaja nedolžne duše in spravlja v grešna dejanja. Ta predstava prihaja iz zgodbe, ko naj bi se lisica povaljala v rdečkastem blatu, ki spominja na kri in se pretvarjala, da je mrtva tako, da priletijo ptice nato pa šavsne po najbližji in poteši svojo lakoto. Anonimni pisec Bastilija iz Oxforda pojasni njeno pomen tako: »Lisica simbolizira hudiča, kajti ta se dela mrtvega in nevarnega, da bi laže privabil vse, ki se predajajo posvetnim rečem. Tako jih pograbi in ugonobi. V nasprotju s tem pa je za tiste, ki živijo v duhu in pravi veri v Boga, hudič tudi resnično mrtev«

Lisica je tudi simbol pohotnosti, saj uživa v parjenju in poskuša svojega partnerja čim dlje zadržati pri sebi. To lastnost pa še spodbuja dejstvo, da se pari z več samci. Rdeč kožuh spominja tudi na rdeče lase pohotnih žensk (prostitutke v srednjem veku so si lase barvale v rdečo).

V Mezopotamiji je bila lisica spremljevalka boga zračnega prostora Enlila.

Stara izročila o lisici iz Ameriki pravijo da je lisica nevarna zapeljivka in naj bi lahko povzročila obsedenost z demoni. V mitologiji Indijancev naj bi pege na luni nastale zaradi spolnega občevanja med luno in nebeškim lisjakom, zato imajo lisico za junaka.

Na Japonskem velja lisica za simbol plodnosti in je zato tudi spremljevalka boga Inarija, ki je šintoističi bog hrane ter gojenja murvinih dreves s katerimi se hranijo sviloprejk. Ščitile naj bi tudi trgovce in poslovne ljudi. Tudi pri vseh v templje posvečene Inariju je veliko kipov lisic..

Na Kitajskem, Japonskem in v Koreji ljudje verjamejo, da se lisica lahko preobrazi v katerokoli bitje, najraje pa v žensko. Lahko povzroči demonsko obsedenost, ki se je je mogoče znebiti le s pomočjo duha vojne Kuan-ti.

V dinastiji Zhu je lisica polna življenjske sle, saj biva v brlogu blizu rodnim silam zemlje. Zaradi tega so ji pripisovali dolgo življenjsko dobo. Iz tega prepričanja so se razvila še razna druga verovanja:

Na Kitajskem naj bi tudi — po starih verovanjih — lisica z devetimi repi živela na južni

SLIKA 2: LISICA Z DEVETIMI REPI, KYUBI NO KITSUNE
VIR : <http://vampirediaries.wikia.com/wiki/kitsune>

obali, kot ljudožerska pošast, ki pa je lahko tudi ščitila pred uroki. Ljudje so verjeli, da postane stoletna lisica lepo dekle, šamanska boginja.

V keltskem izročilu, v bretonskih in tudi drugih pravljičah pomaga lisica junaku najti zdravilo za bolnega očeta in se pojavlja kot čudežna pomočnica.

V Indiji se je na mestu lisice pojavljal šakal, ki pa je imel podobno simboliko, kot lisica v Grških in Evropskih basnih.

3.1 LISICA V SANJAH

Videti lisico v sanjah razkriva da imate zelo pretkane nasprotnike.

Če lisica nima repa je sporočilo, da premagali boste sovražnike.

Lisica, ki se obnaša kot bi bila udomačena, vam bo oseba ki jo ljubite nezvesta. Lisičja koža v sanjah razlaga da morate biti previdni zaradi majhnih stvari, ki vam jih podtikajo nasprotniki.

Sanje o tem da ste lisico slišali, ne pa tudi videli sporoča, da se pazite določene ženske družbe.

Če ste v sanjah jedli lisičje meso boste kmalu boste prisotni na neki poroki.

4 KAČA

Kača je verjetno žival, ki ima še največ simboličnih pomenov in tudi nasprotujočih si. Lahko pomeni prerod, večno življenje, plodnost, modrost, ostroumnost ali pa prekletstvo, greh, smrt in pogubo. Simbolika kače je tudi močno povezana z zmajem. V srednjem veku so njune lastnosti velikokrat zamenjevali, v Stari Grčiji pa so imeli isto besedo za obe živali- drakon.

Ena izmed najbolj znanih zgodb je prav gotovo Svetopisemska pripoved o kači, ki Adama in Evo zapelje v izvirni greh. V tem primeru simbolizira Satana. Vendar njena simbolika v krščanstvu ni tako temna. Pomeni tudi modrost in razumnost in je celo eden od simbolov Kristusovega zveličanja. To pa zato ker je Mojzes na drog obesil bronasto kačo, ki je ozdravila vsakega zastrupljenega človeka, ki jo je pogledal. Bronasto kačo je že evangelist Matej postavil za simbol križanja. Kača naj bi tudi s svojo levitvijo uprizarjala prerojenje v večno življenje. Kača naj bi se pred tem 40 dni postila, da si lahko olupi kožo. Tako naj bi se tudi kristjan 40 dni postil, in s tem opravi pokoro za grehe.

SLIKA 3: ASKEPIJEVA PALICA
VIR : <http://drblayney.com/Asclepius.html>

ASKEPIJEVA PALICA

Še eden od značilnih simbolov z katerimi se srečujemo tudi danes je kača ovita okrog palice. Največkrat jo srečamo nad lekarnami ter zdravstvenimi domovi in temu primerno simbolizira zdravilstvo, lekarništvo in medicino. Ta palica naj bi pripadala Asklepiju, sinu Apolona, mitskemu predniku zdravnikov. Kot simbol zdravilstva se uveljavlja zaradi svoje sposobnosti, da se pomlajuje, ko se levi in zaradi zdravil, ki so jih izdelovali iz njenega strupa. V nekateri svetiščih Askepija so imeli kače, katerih ugriz naj bi pozdravil marsikatero bolezen.

SLIKA 4: KADUCEJ

VIR : <http://www.google.si/imgres?q=KADUCEJ>

KADUCEJ

Je palica okoli katere se ovijata dve kači. Ta palica pripada Hermesu, in simbolizira mit in spravo, saj naj bi Hermes ločil dve kači, ki sta se bojevali, s svojo palico. Dve kači, ki se gledata v oči pomenita svetli in temni vidik kačje simbolike in tako magično znamenje, ki odpira zaprta vrata in razkriva skrivnosti božanskega. Ta simbol pa najdemo že v sumerski umetnosti.

Kača je v Antiki simbolizirala tudi vrhovnega vladarja Zevsa, ki ga večkrat uprizarjalo, kot velikansko kačo. Mater Aleksandra Velikega, kraljica Olimpija je govorila, da je njenega sina zaplodila kača, ki se je ponoči splazila v njeno posteljo. Podobno zgodbo je pripovedovala tudi mater rimskega cesarja Avgusta.

MAVRIČNA KAČA

Je eno najpomembnejših božanstev v Aboriginski mitologiji. Čaščenje mavrične kače naj bi bilo najstarejše verovanje na Zemlji in je najbolj pogost motiv na verskih risbah avstralskih staroselcev. Mavrična kača je neke vrste utelešena plodnost. Ona je tista, ki je ustvarila ljudi in je povezana z vodo – simbol življenja tudi pri avstralskih staroselcih. Mavrična kača je po nastanku sveta ustvarila gore, doline, kotline, še danes pa bedi nad vodo. Kača naj bi ustvarila tudi goro Uluru⁴. Ko se je zbudila iz spanca pod zemljo in je hotela prilesti na plano ji je bila v napoto skala. Potisnila jo je kvišku in tako je iz zemlje prilezla gora.

⁴ Uluru ali Ayers Rock, ki se nahaja skoraj v središču Avstralije, je največji skalni monolit na svetu

SLIKA 5: UROBOROS

VIR : <http://aquariumofvulcan.blogspot.com/2010/03/uroboros.html>

UROBOROS(UROBOR)

Je kača ki grize svoj rep v krogu pa piše *her io pan* kar pomeni eno je vse. Kača predstavlja popolnost, saj je zvita v popolen krog, ki ima tak pomen. V simbolu so tudi ideje kozmičnega gibanja in samooploditve in s tem neskončnega vračanja. Kadar je uroboros pol bel in pol črn predstavlja združitev teme in svetlobe, dobrega in zla, neba in zemlje. Njeno grizenje v rep pa si lahko razlagamo tudi kot ujetost v krog preporodov, ponavljanje in preprečuje povzdignjenje na višjo raven. Ta simbol izvira že iz starega Egipta ime pa v Grčiji pomeni Urob-kralj in os-kača torej kačji kralj. Kasneje so ga veliko uporabljali alkimisiti.⁵

SLIKA 6: BAZILISK

VIR : <http://www.google.si/imgres?q=basilisk+CROWN.html>

BAZILISK

Je kača vseh kač v latinščino jo prevajajo kot regulu - kraljevič. V antiki in srednjem veku je

⁵ Alkimija je predhodnica današnje kemije. Njeni pripadniki so si prizadevali spremeniti nežlahtne kovine v zlato.

veljal za eno izmed najsmrtonosnejših živali, saj je njegov pogled smrtonosen. Glede njegove podobe pa si niso bili enotni. Nekateri so trdili, da je tak kot vse druge kače, samo da mu glavo krasi greben, podoben kroni. Zaradi tega si je tudi pridobil ime Basiliskos, ki v grščini pomeni kraljevič. Nekateri so ga uprizarjali kot kačo z perutmi in krempljastimi nogami, kasneje so se pojavljale podobe kjer je bil nekakšen križanec s petelinom. Verjeli so tudi, da se rodi iz petelinovega jajca in požre druge kače, da tako v sebi nakopiči strup. Glede na vse njegove lastnosti je jasno, da je predstavljal zlo in tudi Satana, ki je vladar vsih zlih sil, tako kot je tudi bazilisk kralj kač. Leonardo da Vinci je ravno tako v svojem bestiariju opisal baziliska kot simbol okrutnosti. V renesansi je bil prisposoda za okrutnega tirana. V renesansi se je razila zanimiva primerjava: bazilisk, ki se gleda v ogledalo je žrtev svojega pogleda. Tako naj bi se tudi človeku vrnila vsa hudobija, ki jo je povzročil drugemu.

.Kača ima v indijski oziroma natančneje hindujski mitologiji zelo pomembno vlogo in je v očeh vernikov takoj za znano indijsko sveto kravo. Indijci poznajo več kačjih božanstev, najpomembnejša pa je kača Shesha, za katero ve

Kačo so tako pigmejci kot tudi ljudstva prazgodovine uprizarjali kot črto, vendar je bila ta črta živa. Andreja Virela jo zato označi kot inkarnirano abstrakcijo. Črta se lahko nadaljuje, nima ne začetka ne konca. Iz nje lahko nastane kar koli hočemo: lahko se zvije ali se poveže v krog itd. verjamejo, da na svojih mnogih glavah nosi svet

4.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA

V Indiji imajo prav poseben dan namenjen čaščenju kač, Shravana festival, imenovan tudi Manasa puja, se je zgodil v Khedaitali. Na festivalu hindujci božanstvom povazanim z kačami darujejo darila narejene iz mleka, ter prižigajo kadila in dišeče palčke, ki naj bi zagotovili naklonjenost bogov in s tem modrost, znanje, bogastvo in slavo. Na ta dan potresejo kurkumo na glave kipov kač, mimoidoči se jih dotaknejo nato prste naslonijo na čelo. Ta kip, Naagakal, naj bi ob zgoraj navedenem ravnanju izpolnjeval želje.

SLIKA 7: IZDIRAJNJE SRCA

VIR : <http://www.mladina.si/44490/oprosti-ker-sem-te-pojedel-cudovita-kaca/>

V Vietnamu, natančneje v mestu Le Mat vsako leto poteka praznovanje v katerem kar mrgoli hrane in tradicije povezane s kačami. Ta dan proslavljajo v spomin Pripadniku klana Hoang,

ki je некоč rešil princeso, ki jo je napadla kača velikanka. V zahvalo mu je kralj podaril kos zemlje na katerem je ustanovil mestece Le Mat. Prebivalci tega mesta so se specializirali v lovu na kače in njihovem gojenju ter krotanju. Poznajo tudi krute običaje v zvezi z kačami, s katerimi častijo ustanovitelja vasi. Eden izmed njih poteka tako da z ostrim rezilom zarežejo kači skozi kožo. Kačo močno primejo za glavo saj naj bi tako onemogočili dostop krvi v možgane in tako olajšali bolečine živali. Po dolgem rezu, ki odpre kači prsni koš, ji izrežejo še utripajoče srce. Srce položijo na porcelanast krožniček, kri pa curlja v vrč. Nato kači izrežejo še žolčnik in iz njega iztisnejo tekočino. Nato žolč nekoliko razredčijo z riževim vinom in nato nemudoma nazdravijo. Izbrancu, najpomembnejšemu v družbi ali novemu članu ponudijo utripajoče srce, ki ga mora pogoltniti če noče užaliti družbe. Na festivalu ponujajo tudi opečene kačje spolne organe in druge dele, ki naj bi moškim zagotovili spolno moč.

V Indiji imajo še en festival posvečen Manasi, boginji kač, ki se odvija v Kakuti. Moški in ženske si okoli vratu ovijejo kače kot so pitoni in anakonde pa tudi z strupenimi kobrami. Navdušeni so tudi otroci. S tem praznikom se poklonijo boginji, ki jih bo varovala pred strupenimi ugrizi kač.

5 MEDVED

Medved je ena izmed največjih zveri, ki prebiva na naši zemlji. V skaldju z njegovo podobo je tudi njegova simbolika, saj predstavlja moč in neukrotljivo uničevalno naravo. Nasprotno pa je v ljudskih bajkah predstavljen, dobrohotno bitje, ki rad je med in nikomur ne stori nič žalega. Razen če ga ne razjezite. Takrat pokaže svojo divjo plat in se spremeni v krvoločno zver. V pravljicah je veliko resnice, saj tudi v resnici medved zlepa ne napade človeka.

Že v zgodovini so ljudje opazili, da je medvedka skrbna mati. Ljudje so bili očarani nad njenim skrbnim lizanjem mladičev, ter njeno igro in učenjem mladičev na življenje. V antiki so verjeli, da se medvedki rodijo, kot brezdlake kepe, ki jih medvedka z lizanjem oblikuje v prave medvedje mladiče. Vendar si je poleg tega pridobila še sloves požrtvovalnosti in divjosti, slepe drznosti in neustrašnosti.

Medveda opazimo tudi na nebu, kot ozvezdje Velikega medveda. Legenda pravi, da je bila Kalisto nimfa in spremljevalka boginje Artemide. Kalisto je zapeljal Zevs, boginjo pa je to tako razjezilo, da je nimfo spremenila v medvedko. Vrhovni bog se je je usmilil ter jo povzdignil med zvezde.

V krščanstvu ima medved negativne lastnosti. Označujejo ga kot pohotnega in nebrzdanega. Do tega prepričanja je prišlo, zaradi verovanja, da medvedka mladiče prezgoda skoti, samo da bi se lahko ponovno parila. Medved je tudi simbol lenobe, saj celo zimo prespi in požrešnosti zaradi njegove nenasitne želje po medu. Še najbolj negativna pa je njegova slepa jeza, ki se pokaže v primeru ko pastirček David reši jagenjča iz šap medveda. Medved je v tem primeru podoba Hudiča, David pa Kristusa, ki varuje svojo čredo.

SLIKA 8: MEDVEDKA LIŽE MLADIČE

VIR : <http://amayodruid.blogspot.com/2011/05/bear-mathuin.html>

Kasneje umetniki medvedko postavljajo za zgled svojim vajencem. Sebastian de Covarrubias je v knjigo *Moralni emblemi* zapisal, da bi morali biti umetniki, kot medvedka, ki svoje mladiče oblikuje. Tako naj tudi umetniki skrbno izoblikujejo svoje stvaritve. Cesar Ripa jo je primerjal z domišljijo, ki se izoblikuje iz nič v nove ideje.

V renesansi postane medvedova simbolika drugačna. Pripisujejo mu skromnost in potrpežljivost, ker medved pozimi potrpežljivo čaka v svoji jami in si poteši lakoto z sesanjem svoje šape.

Omeniti moramo, da se je v 19. stoletju njegova simbolika postala zelo pozitivna. Veliko vlogo v tem igrajo plišasti medvedki, ki kosmatinca predstavljajo kot prijaznega in prijateljskega, ter v življenja otrok prinašajo toplino.

Artur, ime mitičnega kralja, v keltskem jeziku pomeni medved (artoris, arth). V keltskem izročilu je bil medved simbol vojaškega razreda.

Prvotni prebivalci Japonske, Ainuji, ki so se razselili iz osrednje Japonske, verjamejo, da je njihov prednik medved. Zver je za njih gorsko božanstvo in vrhovni bog. V njihovem jeziku se kosmatincu reče "kamui" tako kot bogu. Kljub temu, da je bil za njih božanstvo so jedli njegovo meso in verjeli, da je to darilo bogov. Ob pazniku "kamui omante" se medved spusti iz nebes na zemljo in jim je takrat najbližje.

Na kitajskem medved predstavlja moškega in naznanja rojstvo dečka. Živi v gorah in predstavlja njihovo lepoto in divjino. Urejevalec sveta, Yu Veliki, si je nadel podobo medveda. Na kitajskem bivajo tudi pande, ki so tudi medvedi, simbolizirajo mir verjetno zaradi njihovega lenobnega obnašanja in grizljanja bambusa ter krotke narave.

Medved ima pomembno mesto tudi v alkimiji. Povezujejo ga z elementarnimi silami, ki se lahko počasi razvijajo, vendar tudi s neukrotljivo močjo. Čeprav je medved divje bitje, z strašansko močjo njegova narava ni tako neukrotljiva. S potrpljenjem in praviimi metodami, ga lahko naučimo žongliranja in drugih veščin.

Indijanci so spoštovali vsa živa bitja, ki so jih obkrožala, še posebno pa Medveda, zaradi mnogih značilnosti, ki si jih deli z ljudmi. Medvede so Indijanci prikazovali na svojih totemih, ščitih, risbah, maskah, nakitu ter drugih predmetih in umetninah. Medved v njihovi kulturi predstavlja moč, naučeno ponižnost, materinstvo tudi simbol sanj. Z medvedom so si delili gozd in so mu priznavali mesto gospodarja v gozdu. Indijanci so živeli v sožitju in v prijateljskem odnosu z medvedi, ter jih spoštovali. Verjeli so da znajo z njimi komunicirati. Medved naju bi svoje spoštovanje vračal ljudem tako, da jim je dovoljeval nabiranje hrane na »svojem« ozemlju, jim ni škodoval in ji celo varoval. Indijanci so občudovali medvedovo zimsko spanje. Verjamejo, da se takrat te velike živali vrnejo v svoje duhovno telo in s tem dovolijo da se njihovo zemeljsko telo okrepi in obnovi ter postane bolj vitalno. Kadarkoli pa je Indijanec potreboval moč in pogum za kakšno zahtevno dejanje, je poklical na pomoč mogočni duh medveda, ki je bil vedno pripravljen da priskoči na pomoč.

5.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA

Člani klana Ainu so poznali precej krut obred z medvedom. Mami medvedki so odvzeli mladiča in ga redili nekaj časa. Verjeli so da je živalica glasnik, ki so jim ga poslali njihovi

predniki, sveti medvedi, z namenom, da bi z žrtvovanjem pokazali bogovom svojo dobroto in pohlevnost. Če je darovanje opravljeno bodo božanstva lovцем poslala bogat plen s katerim bodo lahko preživeli svojo družino.

5.2 MEDVED V SANJAH

Če v sanjah vidite medveda, vam to naznanja, da boste imeli veliko možnost dobitka v igrah na srečo.

Vklenjen medved vam sporoča, da boste deležni uspeha.

Če medved pleše boste povrnili vse dolgove.

Lov na medveda prikazuje neizpolnjene želje in hrepenenja, če pa ste medveda ubili vam to prinaša uspeh pri poslu.

6 DELFIN

Delfin je bil še posebej priljubljen pri Grkih, ki so bili navdušeni, ko so ob njihovih ladjah plavala ta radoživa bitja. Verjeli so da prinašajo srečo, poleg tega so bili simbol prijateljstva, tovarštva in zvestobe. Pozejdov jih je imenoval tudi kralji morja in je enemu izmed delfinov zaupal nalogo, da izsledi prelepo nimfo Amfitrito, s katero se je želel poročiti. Delfin jo je izsledil, čeprav se je skrila v najbolj zakoten kotiček morja in jo prepričal da je sprejela ženitveno ponudbo. Delfin zelo izstopa od morskih živali, tako da velikokrat predstavlja ocean ali pa simbol vode.

V grški mitologiji obstaja zgodba, ki govori o skupini piratov, ki so ukradli boga Dioniza, saj so verjeli, da je sin bogatašev in bodo za njegovo glavo iztržili veliko odkupnino. Dioniz pa se je razjezil ter jih spremenil v delfine. Ti so se pokesali in sedaj pomagajo ljudem. Od tukaj naj bi izvirala njihova lastnost tovarštva in prijateljstva.

Tempelj Delfi tudi nosi različico besede delfina. Tempelj, ki je posvečen Apolonu, so ustanovili krečani, katerim je poveljeval Apolon v obliki Delfina. Na tem kraju, so boga slavili kot gospodarja delfinov, ti pa so dobili simbol modrosti, preudarnosti in previdnosti.

Na Kreti se je razvilo verovanje da delfini nosijo duše ljudi onkraj morja, na otoke blaženih, kamor samo oni poznajo pot.

V Antiki je Delfin tudi simbol hitrosti, saj reže valove kot puščica. Pojavi se tudi na rimskih novcih v povezavi s sidrom, ki je simbol nepremične trdnosti. Sporočilo je jasno: pred vsakim dejanje dobro premisli, ko pa je ideja jasna naj poleti hitro kot delfin.

SLIKA 9: RIMSKI NOVEC Z DELFINOM IN SIDROM
VIR : <http://coincircuit.com/Items/443035/Coin>

Pomemben je tudi pomen skrbne matere, ki si jo je v antiki pridobila ta žival. Pisci bestiarijev pišejo, da je to najbolj ljubeče bitje in da bi morala biti za vzor ljudem. Starša mladega delfinčka ljubkujeta, se z njim igrata, če je bolan pa ga podpirata s svojimi telesi, da lahko plava naprej. Če mladička zadane harpuna ribičev, bo mati ostala z njim, čeprav ve da bodo ulovili tudi njo.

Delfini imajo tudi spoštljiv odnos do smrti. Ko kateri od njihovih prpadnikov umre ga privedejo na obalo v upanju, da ga bodo ljudje dostojno pokopali, sami pa se zadržujejo v bližini in žalujejo.

6.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA

Prebivalci Ferskih otokov (skupina otokov v severnem Atlantskem oceanu. Med Škotsko na jugu in Islandijo na severozahodu so Ferski otoki uradno ozemlje Danske) vsako leto priredijo praznovanje v čast dečkom, ki se poslovijo od najstniških let in odrastejo v moške. Na ta dan pobijejo na stotine delfinov vrste calderon, ki veljajo za izjemno inteligentna bitja. Tisti fantje, ki na obredu ne pobijajo delfinov, morajo ceremoniji prisostvovati kot gledalci. Delfinov pa ne pobijejo takoj. Najprej jih ranijo z železnimi kljukami, da izkrvavijo.

SLIKA 10: POKOL DELFINOV

VIR: <http://fridaynews.blogspot.com/2011/07/japan-slaughter-thousand-of-dolphins.html>

Na Japonskem imajo lovno sezono ki traja kar 6 mesecev. Lov, ki traja več ur, se začne tako, da ribiči z ribiškimi čolni odidejo na znano morsko pot, po kateri se že tisočletja gibljejo delfini, jih obkrožijo in pričnejo z jeklenimi palicami tolči po vodi, da živali začnejo panično bežati stran od zvoka. Tako jih ribiči usmerijo do skritega zaliva, ter ga zaprejo z mrežami, da nemorejo uteči. Čez noč jih pustijo v zalivu, da si sami odpočijejo. Zgodnji jutranji svit pripelje s kavlji, sulicami in noži oboroženo skupino ribičev in ubijaje se prične. Nekateri vzamejo nože in delfinom prerežejo vratove. Kmalu je zaliv obarvan krvavo rdeče. Obred naj bi prinesel boljšo letino rib.

7 KONJ

Tako kot kača je tudi konj ena izmed živali, ki ima zelo bogati in ravno tako nasprotujočo si simboliko. Pojavlja se že v prazgodovini, naslikan kot plen. Kasneje, ko je postal stalni spremljevalec človeka in so ga začeli uporabljati kot jezdno žival, je bil prikazan kot izbranec, ki nosi vojskovodje, vladarje in razne junake. Tudi božanstva so pogosto jezdila konje, ki pa so imeli nadnaravne sposobnosti.

Prvi konj naj bi bil ustvarjen, ko je Pozejdon s svojim trizobom udaril ob skalo. S tem se postal tudi spremljevalec in simbol tega boga. Pozejdona so nosili čez morske širjave konji, ki so imeli bronasta kopita in so bili hitri, kot veter. Pozejdon je tudi sam prevzel podobo konja, ko je lovil boginje in nimfe. Spočel je tudi mitskega žrebca, Ariona, ki je lahko govoril in imel človeški razum. Tudi Meduza je imela v sebi seme Pozejdona. Ko ji je Perzej odsekal glavo je iz nje priletel pegaz, krilati konj bel kot sneg. Te zgodbe kažejo na to, da je bil v antični Grčiji konj simbol spolne sle in nebrzdanega ljubezenskega poželenja. Vendar njihova simbolnost ne temelji samo na legendah. Naravoslovci tistega časa zatrjujejo, da je kobila najbolj pohotna žival, takoj za žensko. Pripravljena se je pariti ob vsakem času tudi če je noseča. Zato so lahkim ženskam tedaj rekli kobile.

Grki so poleg tega občudovali tudi konjevo hitrost. Konje je tako hiter, da se njegova kopita niti ne dotikajo tal, zato so domnevali, da je njihov oče Zefir, bog zahodnega vetra.

Povezani so tudi s soncem, saj naj bi Apolon božanstvo sonca, imel v svoji kočiji vprežene bele konje. Beli konji so sinonim za božansko svetlobo, razum, intelekt, duhovno lepoto, čistost in plemenitost. Te lastnosti so si pridobili zaradi simbola nebes. Nasprotni pomen pa imajo konji ki vlečejo kočijo Lune. Ta pomen se je prenesel tudi na 'navadne' konje. Beli žrebci so veljali za pametne, ubogljive in moč črni pa so predstavljali nebrzdano slo, trmo in topoglavost.

V srednjem veku se je z viteštvom spremenil tudi njihov simbolni pomen. Konj je bil najzvestejši tovariš viteza in ga je spremljal povsod. Njune lastnosti naj bi se celo ujemale, zato so konji bili pogumni, bojeviti in drznost. Če so vojščaki v bitki dosegli poraz, se je tega tudi konj sramoval in nasprotno zmage v bitki se je veselil prav tako, kot njegov gospodar. Konj je torej predstavljal bojevitost, ravno tako kot v Rimskem cesarstvu, kjer je bil posvečen Marsu, bogu vojne. Pomemben je tudi simbol tovarištva in povezanosti s svojim gospodarjem. Mnoge zgodbe pripovedujejo o konjih, ki so ob smrti svojih gospodarjev zavračali hrano in tudi sami poginili. Konj Aleksandra Velikega, Bukaef, naj bi znal tudi govoriti in je velikokrat prišepnil svojemu gospodarju pameten nasvet. V krščanstvu je bel konj simbol božanstvenega, zato Jezusa velikokrat uprizarjajo kako jezdi na belem žrebcu, čeprav je napisano, da je prišel v Nazaret na osličku. V srednjem veku se je ohranila predstava o spolni sli konjev, dodali pa so še napuh. Konji so takšni, kot njihovi visoki gospodarji. Uživajo v razkošnih opravah in korakajo z visoko dvignjeno glavo. Nadvse ponosni so na svojo grivo in uživajo v krtačenju. Če jim jo odstrižejo se počutijo ponižane in se sramujejo svoje podobe. Nekateri celo pobegnejo iz svoje črede. Kobile se skrivajo dokler jim ne zraste nova griva in se pariijo samo z osli.

PEGAZ (PEGASUS)

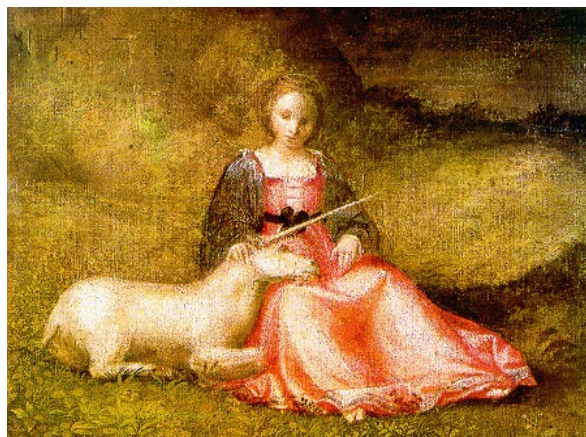
SLIKA 11: PEGAZ

VIR: <http://adelecaelia.wordpress.com/2008/03/07/everquest-ii-and-the-magical-pegasus/>

Krilati konj, Pegasus, simbolizira vse tisto, kar nosi in dviguje dušo proti bogovom. Povezujejo ga z pesniškim navdihom, ki povezuje smrtne ljudi z nesmrtnimi muzami. Pri Etruščanih krilati konji povezujejo svet smrtnikov s svetom bogov ter po smrti nosijo duše pravičnikov in herojev v nebo k bogovom.

Pegas je pomemben tudi za slovensko kulturo: Legenda o nastanku rogaškega vreleca pravi, da je bog Apolon krilatemu konju Pegazu, ki je po grški mitologiji muzam na gori Helikon odprl vrelec Hippocrene, pokazal mesto na območju današnje Rogaške Slatine in dejal: »Tu, kjer stojiš, je vir zdravja in resnična božja moč. Namesto Hippocrene pij Roitschocrene, rogaški vrelec, ki je pred teboj!« Pegaz je postal simbol Rogaške Slatine.

ENOROG

SLIKA 12: ENOROG POLOŽI GLAVO DEVICI V NAROČJE

VIR: <http://honestpoet.wordpress.com/2010/05/17/the-unicorn-of-route-13/HTML>

Ta mitološka žival je velika kot konj in tudi nanj spominja. Sredi čela mu raste rog, ki je po pripovedih grškega zdravnika Ctesiasa, na začetku bel, nato črn in v konici rdeč. Je najhitrejši med vsemi konji. Prestavlja ostroumnost, sončni žarek, božji meč in božje razodetje.

V krščanstvu je veljalo prepričanje, da enoroga ne more ujeti še tako izurjen lovec. Edina način je, da v gozd kjer prebiva pripeljemo devico. Enorog se ji bo približal in ji v naročje položil glavo. Zgodbo razlagajo, kot vstajenje Kristusa, rojenega iz device. Zato je enorog prisposoba Device Marije.

Enoroga pozna tudi alkimija. V njihovih razlagah je žival iz daljnega orienta in je povezan z tretjim očesom ter simbolizira notranjo preobrazbo.

KENTAVER

SLIKA 13: Laurent Marqueste, KENTAVER UGRABI NIMFO, PARIZ
VIR: http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Centaur_nymph_Marqueste_Tuileries.jpg

Kentaver je grško mitično bitje, ki ima konjski spodnji del in zgornji človeški. So pošastna bitja, ki označujejo nebrzdano spolno slo, grobo silo in maščevanje. Pojavlja se tudi kot krivoverec ali v človeka, ki je razdvojen med dobrim in zlom, med božanskim in živalskim.

Kiron, je eden najznamenitejših kentavrov. Je polbog, sin Kronosa in nimfe Filire. Skrbništvo nad njim je prevzel Apolon, saj sta se ga starša odrekla. V nasprotju z drugimi pripadniki svoje vrste, je sam bil prijazen, dobrodušen in je dobro poznal kirurgijo in zdravilstvo. Najbolj poznan je kot učitelj mnogih grških junakov, kot so Enej, Herkules in Ahil. Učil jih je bojevanja, filozofije, glasbe in lova. Predstavlja celostno psiho in osebnostno moč.

7.1 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA

Sveti Štefan je postal zavetnik konj in živine sploh, ker je nadomestil pogansko božanstvo, ki ljudstvu varovalo konje in živino. Pokristjanil je eno izmed poganskih praznovanj, pri katerem je bilo žrtvovanje konj glavno obredno opravilo. Štefanovo se obhaja 26. decembra, ko kmetje blagoslavlja konje, sol in vodo. Blagoslovljena sol in voda pa sta pomagali pri zdravljenju ljudi in živali. Blagoslovijo tudi konje, sledi tradicionalna ježa, ki naj bi

zagotovila zdravje živalim v prihajajočem letu. Ponekod v cerkev prinesejo tudi izrezljane lesene figurice konjev in ostalih domačih živali

Mornarji v stari gričijo so utapljali konje in se s tem poklonili bogu Pozeidonu, ki se jih je zaradi daritve usmilil in jim podaril mirno morje.

7.2 UMETNOST

Kentaver je v umetnosti uprizorjen z žalostnim, trpečim obrazom. Prikazujejo silovito in surovo slo, zaradi katere je človek živalski. V srednjem veku je bil prikazan predvsem kot astrološko znamenje strelca.

Kip vojaka na konju pomeni, da je ta vojak umrl v vojni.

Če ima konj eno nogo dvignjeno, je vojak umrl zaradi bojnih poškodb.

Če ima konj vse 4 noge na tleh, potem je vojak umrl naravne smrti.

SLIKA 14:KIP VOJAKA

VIR: <http://www.rtvsllo.si/slovenija/maistrov-upor-temelj-slovenski-drzavnosti/94479>

8 LEV

Lev je že v staroegipčanski kulturi veljal za kralja živali. Ta simbol lahko pripišemo njegovi pojavi: močne šape, košata griva, mišičasto grajeno telo, gromko rjojenje nam dajo vtis, da pred nami stoji pogumno, močo, bojevito, plemenito in drzno bitje. Njegova simbolika se ni ravno dosti spreminjala vse do današnjega časa.

Tudi lev je ena izmed živali, ki imajo bogato razvito simboliko. Običajno so simboli večkrat nasprotujoči si. Lev lahko pomeni tudi krutost, divjost in krvoločnost. V starem veku je veljal za junaka in človeka, ki si je podredil divjost narave, nekdo ki je premagal leva.

V grški kulturi je leva iz kraljevskega naziva izrinil orel, ki je bil spremljevalec Zevsa. Zato leva ne vidimo pogosto v vlogi kraljevskega simbola, vendar je bolj znan kot okrutna divja zver. Znan je primer Heraklesa, ki je premagal namenskega leva in postal heroj. Vendar se tudi v Grški kulturi ni porazgubila osnovana simbolika leva. V veliko epih je lev omenjen, kot kralj živali, Homer je Ahilov pogum primerjal z levjim, pa tudi kasnejši pesniki so junake označili za levjesrčne.

Leva, kot kralja živali, je izrinil orel šele v Rimskem cesarstvu, saj je takrat predstavljal državni simbol. Leve najdemo v gladiatorskih arenah, ko se kot krvoločne, ampak še vedno spoštovanja vredne živali, borijo na smrt z gladiatorji.

Lev je velikokrat tudi spremljevalec bogov ali pa je njihova jezdnja žival. Leva so v starem veku povezovali s soncem, levinjo pa z luno. Zanimiva razlaga njihove simbolike je, da je levji mladič edina žival, ki se rodi z odprtimi očmi, saj lahko gleda v sonce že ob rojstvu nasproti drugim živalim. Polega tega levi lahko gledajo v sonce brez, da bi pomežiknili. Kasneje je lev ostal simbol sonca predvsem zaradi astrologije, kjer temu astrološkemu znamenju vlada sonce.

V krščanstvu levu pripada imenitno mesto: v starozaveznih pripovdah je podoba preroka Jeremija, v Janezovem razodetju je Jezus imenovan "lev iz Judovskega rodu". V krščanstvu so levu dodali še druge plemenite lastnosti. Lev ubija samo, če je lačen, nikoli pa ne napade žensk, nosečnic, otrok in vedno pusti pri življenju obnemogle in ranjene. Milosten je vseh, ki prosijo za usmiljenje, kruto pa obračuna z lovci in hudobnimi po srcu. Levu so pripisovali tudi tri lastnosti, ki seveda niso bile resnične: verjeli so da levinja rodi mrtvorojene mladiče, ki jih šele oče zbudi z močnim rjojenjem. Splošno je bila razširjena tudi govorica, da lev spi z odprtimi očmi. Trije dnevi mrtvorojenih mladičkov so tako prispodoba treh dni, ki jih je Jezus preživel v grobu. Rjojenje povezujejo z vstajenjem po volji Boga. Prepričanje, da Jezus vedno bdi nad nami pa je skladno z verovanjem da lev gleda tudi, ko spi. Lev ima še eno lastnost, ki so jo povezali s Jezusom. Ko gre lev na goro z repom vedno zabriše svoje sledi, da ga zasledovalci ne najdejo. Tudi Jezus je s skromnostjo zakril svoje sledi, da mu Satan ni mogel slediti.

Vendar ima tudi v svetem pismu podobo zla. Lev, ki ga je premagal Samson, ali tisti lev, ki je ubijal ovce Davidu sta seveda podoba krutosti in negativnih plati leva. V krščanstvu je težko ločiti, kdaj lev predstavlja dobre simbole in kdaj slabe

SLIKA 15: KRILATI LEV, SIMBOL SVETEGA MARKA
VIR: <http://www.scott-eaton.com/2007/winged-lion-wip>

Lev je v Egiptu postal znak moči in veličine sonca ter s tem simbol faraona. Lev s človeško glavo, sedeč pred veliko piramido, ki so jo zgradili pred 5 tisoč leti, ponazarja prepričljiv primer uporabe simbolov za utrjevanje dinastičnih in religioznih okvirjev, ki so združevali celoten narod. Skozi te simbole in rituale je duhovščina nadzorovala družbo in vsiljevala moralna pravila.

MAKEDONSKI LEV, kot simbol velja za enega najstarejših v Evropi. Lov na leve je bil pri antičnih Makedoncih zelo priljubljen, kar dokazuje različne pesni, spisi, mozaiki, slike in kipi. Makedonski kralji so se zelo pogosto prekrivali z levjo kožo, levjo glavo so postavljali na svoje bojne čelade in konje. Po bitki pri Hajroneji so kot simbol zmage postavili kip leva. V 20. Stoletju so si borci za samostojno Makedonijo za simbol izbrali leva.

SLIKA 16: MAKEDONSKI LEV
VIR: http://sl.wikipedia.org/wiki/Makedonski_simboli

8.1 UMETNOST

Eden izmed najpogostejših prizorov v likovni umetnosti je boj z levom. Upodabljali so ga že egipčani, sumerci, babilonci in perzijci. Na podobah so bili največkrat upodobljeni kralji oziroma v egipčanskem primeru faraoni. Zmagovalec na slikah je vedno človek, vendar je tudi lev prikazan v vsej njegovi veličini, tako da daje dodatno vrednost zmagovalcu.

Vsak od štirih evangelistov ima v umetnosti določen simbol. Podoba Mrka je krilati lev, ki je pogosto upodobljen na stropih in stenah cerkva. Eno izmed takih podob lahko vidimo tudi v cerkvi, v Solkanu.

Po bitki pri Hajroneji, so Makedonci, kot simbol zmage postavili kip leva, ki stoji še danes

8.2 OBIČAJI, NAVADE IN PRAZNOVANJA

MASAJI – LOV NA LEVE

Ritual, ki združuje pogum in zmožnost preživetja v divjini. Mladi masajski bojovníki se, oboroženi samo s kopjem in ščitom, odpravijo v afriško divjino, kjer morajo ubiti zdravega odraslega leva. Če preživijo, so dokazali, da so močni in bodo lahko obvarovali in nahranili svojo družino, v nasprotnem primeru družino nahranijo levi. Mladi bojovníki, ki se odpravijo na lov, se imenujejo ilmeltuaya, kar pomeni 'neustrašni bojovníki'.

ŠIŠIMAJI- LEVJI PLES

SLIKA 16: KITAJSKI LEV

VIR: <http://asian-culture-shop.com/i.asp? Leone+danza+danza+del+drago&i=1>

Poznajo jih na Japonskem, kjer se jih obhaja 1. januarja. Plešejo se pred šintoističnimi svetišči, po ulicah in tudi domovih. Ples poznajo tudi na Kitajskem.

Vsak lev mora biti nujno narejen ročno iz bambusa in papirja, ter barvanih koščkov priplepenih na osnovno strukturo. Podobe levov se nekoliko razlikujejo iz kraja v kraj,

vendar morajo vsi imeti določene značilnosti: nepogrešljivo je tretje oko, iz kovine narejen obroček, ki ga zalepijo na sredino čela. Ima tudi dva čekana, ki štrlita iz ust in nujno gledata proti nebu, in rog na glavi. Če je rog okrogel to pomeni, da ima lev prijazen karakter.

Pomembne so tudi barve, ki jih mora vsebovati lev:

Bela barva je barva modrosti.

Črna barva je barva jeze in je lev, ki ima mogočen karakter.

Rdeči lev je zmaj, ki ima izredno energijo.

Zeleni lev predstavlja inteligenco.

Levi, ki so zlate ali srebrne barve prinašajo veselje in ugodje v družine.

Lev lahko začne s plesom samo ko je krščen. Dogodek ima prav posebno ime: maša prebujenja pri kateri oseba, učitelj, ki imam najplemenitejšo dušo, ponudi levu del sebe in ga tako oživi. Ples poteka po natančno določenih postopkih ki jih določi učitelj. Po tej slovestnosti bosta papirnati lev in njegov gospodar v sožitju.

Poznamo dve vrsti plesa levov: na zemlji in na palicah

9 PTICE

Starogrška boginja ljubezni Afrodita je imela golobico za svojo domačo žival. Še dandanes dvema zaljubljenca pogovorno rečejo "golobčka". V grščini beseda "ptica" pomeni sporočilo neba ali napoved, zato so te živali povezovali tudi s prerokovanjem in jasnovidnimi sposobnostmi. Tudi v antičnem Rimu so prerokovali iz ptičjega leta in petja. Govorica ptic jim je pomenila nebeško govorico bogov.

V muslimanskem svetu ptič ponazarja človekovo usodo in njegovo nesmrtno dušo. Še poseben pomen Koran pripisuje tistim z zelenimi perutmi.

Taoizem pticam pripisuje simboliko lahkotnosti in osvoboditve od zemeljskih bremen. Pri hindujcih je ptica simbol duše, včasih pa tudi razuma, ki ga imenujejo "najhitrejša ptica". Še starejši vedski teksti prikazujejo ptiče kot simbol prijateljstva bogov z ljudmi.

V starih ezoteričnih spisih so ptice povezane z angeli, vilami in duhovnim spoznanjem. V starodavni kitajski književnosti predstavljajo nesmrtno nebeške glasnice.

Tudi Kelti so imeli ptiče za glasnike in pomočnike bogov, ki so prinašali pomembna sporočila iz onostranstva. Labodi, žerjavi in krokarji so bili ene najbolj spoštovanih svetih živali, na področju Britanije pa so bojda častili še kraljičke in kure. Velška in Cornwallska boginja Rhiannon, katere ime pomeni božansko veliko kraljico, je lahko s pomočjo svojih ptic prebujala mrtve ali uspavala žive, ki so prisluhnili milozvočnemu žvrgolenju.

Skrivnostno ljudstvo Hopi Indijancev je prepričano da ptice premorejo. čarobne moči, saj prek svojega ptičjega jezika neposredno komunicirajo z bogovi. Po stari legendi različnih ljudstev je bil prav ptičji jezik prvotni enotni jezik vseh živih bitij. Ko je bil svet ustvarjen, so jim ga podarili bogovi. Kasneje naj bi se razcepil v živalske govorice in človeške jezike, rastline in kristali pa so razvili drugačne oblike sporazumevanja.

Afriška ljudstva jih povezujejo s plodnostjo, življenjem in močjo. Z njimi živijo v popolni harmoniji ter si interpretirajo njihovo govorico tudi avstralski aboridžini.

Sibirski šamani si udomačijo veliko uharico, ki jo uporabljajo za preganjanje zlih duhov, hudih bolezni in prikazni, ki prežijo na komaj rojene otroke. Svoja obredna oblačila okrasijo z njenimi peresi, da se laže povežejo z njeno zaščitniško energijo.

9.1 FENIKS

SLIKA 17: FENIKS

VIR: <http://aflourishinglife.com/2011/01/coping-with-challenging-life-circumstances/html>

Je mitična ptica, ki ne more umreti. Tudi če zgori na grmadi se vedno znova rodi iz pepela. Ko čuti, da se mu bliža zadnja ura, si splete gnezdo iz vejic ter zgori v lastni vročini nato pa se spet rodi. Simbolika je jasna: predstavlja nesmrtnost, prepород in ciklično pojavljanje. Postane tudi simbol Kristusa, ki je vstal od mrtvih.

V Egiptu so ga povezovali z dnevnim kroženje sonca in letnimi cikli, ki so povzročali poplavljanje in usihanje reke Nil. Takrat je pomenil regeneracijo in življenje.

Na Kitajskem je feniks simbol sreče, njegova samica pa emblem kraljic. Par teh mitičnih ptic pa vodi v srečen zakon, ter partnerja po smrti odnese v svet mrtvih.

9.2 LASTOVKA

Lastovke se vrnejo v naše kraj, ko začne narava zeleneti, zato je njihova sopomenka znanilke pomladi.

Na Kitajskem so njihov prihod povezovali z enakonočji ta dan pa je bil idealen za obredje plodnosti. Lastovkin pomen plodnosti lahko povežemo z kitajsko zgodbo o dekletih, ki so čudežno zanosila, če so pojedla jajce te ptice. Na vrata so obešali pogačice v obliki lastovk.

Drugi simbol lastovke je prerojenje ali metamorfoza. Lastovice se pozimi potopijo v jezera in reke, ter se tam spremenijo v školjke. Po prezimitvi se vzdignejo iz vode in priletijo v pomlad.

Bambari iz Maliije lastovko povečujejo kot najvišji izraz čistosti. Ne more se umazati saj nikoli ne stopi na zemljo.

V islamu je lastovka rajsko ptica in jo povezujejo z dobro družbo in odpovedovanjem, postom.

Pri Perzijcih pa je njena simbolika bolj negativna. Povezujejo jo z selitvijo, ločitvijo in samoto. To pa zato, ker je ptica selivka.

9.3 KOLIBRI

Azteki so verjeli, da so te živalice duše mrtvih bojevnikov, ki se vrnejo na zemljo. Kolibri je pri njih veljal tudi za povzročitelja sončne svetlobe

Indijanci Hopi iz Arizone velja za junaka, ki zagovarja človeka pri bogu klitja in tako zagotovi dobro letino, ter prepreči lakoto.

Indijanci Tukano iz Kolumbije verjamejo, da se kolibri pari s cvetjem, torej je simbol cvetoče moškosti.

9.4 PETELIN

V antični mitologiji je petelin ptica z neizmerno spolno močjo ker lahko en sam oplodi vse kokoši v kokošnjaku. Petelin je tudi simbol sonca saj s svojim kikirikanjem zgoda zjutraj prikliče sonce.

Te samozavestne ptice po starodavni čarovniški tradiciji veljajo za preganjalce vseh vrst zlih duhov in demonov, za uničevalce vampirjev in negativnih energij, ki se zbirajo v bolnih ljudeh. To prepričanje prihaja iz dejstva, da petelin z svojim kikirikanjem odžene temo, torej strah in grozo, ter prikliče svetlobo. Poleg tega je petelin oznanil tudi Kristusovo rojstvo in njegov prihod na Zemljo.

V četrtem stoletju našega štetja je bilo med preprostim ljudstvom zelo razširjeno prepričanje, da bo oglašanje tega ptiča oznanilo sodni dan, po njegovem opozorilu pa bodo ljudje imeli le še malo časa, da se spokorijo in umaknejo pred bližajočo se katastrofo, ki se ji bodo lahko izognili le tisti najbolj čuječi, duhovno budni in pozorni.

V starogrški mitologiji petelina zasledimo v ljubezenski zgodbi med Aresom in Afrodito. Ares je pooblastil petelina Alektraona, da pazi in opazuje Afrodito. Njegovo budno oko jo je obvarovalo pred marsikatero nevarnostjo in neprijetnostjo, Ares pa je bil vselej seznanjen, kaj njegova najdražja počne, kje je in s kom se sestaja.

10 KAKO SO ŽIVALSKI SIMBOLI PRIŠLI V HOROSKOP?

10.1 ZODIAK

Ozvezdja zodiaka, so ozvezdja, ki ležijo ob Sončev poti, ki jo naredi v enem letu - ekliptiki. Ljudje so ta ozvezdja poznali že od zavnaj. Današnja imena smo prevzeli od starih Grkov. Tudi ti se jih niso izmislili sami, večino so jih prevzeli oziroma prevedli iz babilonščine. Verjetno imena izhajajo še iz sumerskih časov torej 2000 let pred našim štetje. Lahko torej rečemo, da so ljudje najprej poimenovali ozvezdja, šele nato se je pojavil horoskop. Zato so živalski simboli v horoskop prišli zaradi ozvezdij. Vendar astrologi pravijo, da ljudje rojeni pod določenim znakom, nosijo lastnosti simbola. Tako naj bi bili levi ponosni in bojeviti, kot je tudi žival sama, biki pa flegmatični, kot te živali, ki cel dan brezbrizno žvečijo hrano vendar dobri ljubimci. V zodiaku je 7 živali.

ZNAMENJE	ROJSTNI DATUM	LASTNOSTI
OVEN	21. marec - 20. april	Zaletav, strasten, vročekrven, srce nosi na dlani, dinamičen, tekmovalen. vedno mora bit najboljši in vedno dosegaajo zadane cilje, odločen
BIK	21. april - 21. maj	Ljubi stalnost, miren, realist, počasen, vztarejn, uživaški
DVOJČKA	22. maj - 21. junij	vedno v gibanju, nestalen, površen, komunikativen družaben, ni vstajen
RAK	22. junij - 22. julij	čustven, zaščitniški, družinski človek, zvest, občutljivi,
LEV	23. julij - 23. avgust	Ponos, vzvišenost, veselje do življenja, samozavesten, odločen, pogumen, širokosrčen
DEVICA	24. avgust - 22. september	dlakocepska, redoljubna, organizirana, zvesta, logična, ima rada živali, rada skrbi za bližnjega
TEHNICA	23. september - 23. oktober	diplomatska, šarmantna, pravična, prijazna
ŠKORPIJON	24. oktober - 22. november	impulziven, strasten, prodoren, manipulator, maščevalen, skrivnosten
STRELEC	23. november - 21. december	družaben, odprt, se rad uči, ljubi potovanja, rad širi obzorja, je dober učitelj
KOZOROG	22. december - 20. januar	hladen, vztrajen, odločen, organizirator, tradicionalen, delaven, rutinski
VODNAR	21. januar - 18. februar	človekoljuben, human, ekscentričen, se rad družī z ljudmi ki podobno mislijo, nepredvidljiv, revolucionarist
RIBI	19. februar - 20. marec	zelo čustvena, prilagodljiva, romantična, tenkočutna, jasnovitna, dobrodušna

TABELA 1: ZODIJAKALNI HOROSKOP
vir: www.astro.com

10.2 KITAJSKI HOROSKOP

Kitajski horoskop je nastal pred tisoče leti. Pri kitajski astrologiji se znak določi glede na leto, v katerem se oseba rodi. Za točen izračun morate uporabljati kitajski koledar, ki se za malenkost razlikuje od drugih. Vsak znak, in tisti, rojeni v skladu z njim, so zastopani z enim od dvanajstih živali..

Legenda pravi, da 12 živali kitajskega horoskopa je izbral Buda. Ko je Buda bil blizu smrti je povabil vse živali, da ga obiščejo. Prišlo jih je samo 12 : podgana, vol, tiger, zajec, zmaj, kača, konj, koza, opica, petelin, pes in prašič. Ker so ga obiskale jim je Buda namenil 12 faz horoskopa.

ZNAMENJE	LETO ROJSTVA	LASTNOSTI
PODGANA	1900, 1912, 1924, 1936, 1948, 1960, 1972, 1984, 1996, 2008	karizmatičen, bister, bujne domišljije, ustvarjalen, bistroumen, družaben, priljubljen, hiter, pohlepen, izkoriščevalski, preračunljiv, oportunističen
VOL	1901, 1913, 1925, 1937, 1949, 1961, 1973, 1985, 1997, 2009	odgovoren, pošten, odkrit, zvest, zanesljiv, samozavesten, realen, počasen, neizrazit, avtoritativen, neolikan, nepotrpežljiv, trmast, neprilagodljiv,
TIGER	1902, 1914, 1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010	resen, duhovit, družaben, privlačen, prisrčen, močan, pogumen, optimističen nemiren, impulziven, nepotrpežljiv, zaletav, vzkipljiv, nepremišljen, zahteven, trmast
ZAJEC	1903, 1915, 1927, 1939, 1951, 1963, 1975, 1987, 1999, 2011	diplomatski, vesel, diskreten, intuitiven, strpen, pošten, moder, iznajdljiv, popustljiv, pozoren, ljubeč, plitek, zahrbtn, posesiven, sentimentalni, nergav, pretkan
ZMAJ	1904, 1916, 1928, 1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000, 2012	vitalen, energičen, pogumen, izviren, samozavesten, očarljiv, zagnan, delaven vročekrven, nestrpen, nesramen, kritičen, zahteven, razdražljiv, zdolgočasen
KAČA	1905, 1917, 1929, 1941, 1953, 1965, 1977, 1989, 2001, 2013	prefinjen, moder, miren, nežen, prodoren, intuitiven, karizmatičen, tih, eleganten, razumevajoč, ustrežljiv, razmišljujoč, ljubosumen, nadut, posesiven,
KONJ	1906, 1918, 1930, 1942, 1954, 1966, 1978, 1990, 2002, 2014	iznajdljiv, razigran, zvest, prijateljski, energičen, bistroumen, podjeten, vzdržljiv, iskrič, sebičen, ,nepredvidljiv, lahkomiselni, otročji
KOZA	1907, 1919, 1931, 1943, 1955, 1967, 1979, 1991, 2003, 2015	inteligenten, omikan, nežen, dobrosrčen, miroljuben, prilagodljiv, sočuten, ustvarjalen, romantičen - neodgovoren, plah, negotov, zamerljiv, nehvaležen, samopomilovalen, šibak

OPICA	1908, 1920, 1932, 1944, 1956, 1968, 1980, 1992, 2004, 2016	družaben, zabaven, bister, spreten, vsestranski, pozoren, prepričljiv, živahen, bujne domišljije, kritičen, domišljav, potuhnjen, maščevalen, zvit, površen, plehek, nepotrpežljiv
PETELIN	1909, 1921, 1933, 1945, 1957, 1969, 1981, 1993, 2005, 2017	prilagodljiv, ustvarjalen, strasten, barvit, drzen, iskren, zabaven, pogumen, zaščitniški, vzdržljiv, neotesan, bahav, nastopaški, grob, napadelen, gospodovalen
PES	1910, 1922, 1934, 1946, 1958, 1970, 1982, 1994, 2006, 2018	zvest, zanesljiv, radodaren, strpen, vztrajen, skromen, delaven, ustrežljiv, nesebičen, odkrit, ciničen, nedružaben, prepirljiv, pesimističen, radoveden, muhast
PRAŠIČ	1911, 1923, 1935, 1947, 1959, 1971, 1983, 1995, 2007, 2019	priljuden, galanten, nežen, živahen, impulziven, ustrežljiv, radodaren, pogumen, družaben, iskren, marljiv, debelokožen, plitek, naiven, ranljiv, trmoglav, materialističen, len

TABELA 2: KITAJSKI HOROSKOP
VIR: www.astro.com

ZAKLJUČEK

Seminarska naloga mi je odprla pogled na bogato živalsko kulturno in simbolno dediščino, ki nas spremlja vsak dan. Potrdila sem vse moje hipoteze. Ugotovila sem, da so ljudje živalim že od zmeraj ponujali pomembno mesto v simboliki, religiji in mitologiji. Zanimiv mi je bil primer delfina, kot Pozeidonovega sla. Tudi častili so jih in jim pripravljali najrazličnejše obrede in čaščenja ter jih uporabljali tudi, kot darove božanstvom. Mojo pozornost je pritegnilo darovanje mladih medvedkov klana Ainu. Nekatera bolj primitivna ljudstva to počno še danes, na primer hindujska kultura je še vedno polna žrtvenih obredov. Tudi moja domneva, da je bil horoskop ustvarjen na temeljih ozvezdij je pravilna, saj smo pred mnogimi leti res najprej poimenovali zodiakalna ozvezdja šele nato smo jih povezali z astrologijo.

VIRI IN LITERATURA

VIRI

SIMBOL JAMSKE UMETNOSTI, Ivančica Krivdić, 25.2.2012. 12:54;

link: <http://www.akropola.org/clanki/clanek.aspx?lit=370>

IL GATTO, 25.2.2012; 13:24;

link: <http://lagrandeedea.forumfree.it/?t=48328538>

ŽABE V STAROEGIPČANSKI UMETNOSTI, 1.3.2012, 15:39;

link: http://www.egipt-slo.net/novice2008/show_news.php?subaction=showfull&id=1309245030&archive=&template=dva_stolpca

UROBOROS. 25.3.2012;12:45;

link: <http://www.freewebs.com/destructionofthesticks/thefrogpocalypse.htm>

HINDUJSKI FESTIVAL KAČ V INDIJI; 26.4.2012;

link: <http://www.rtv slo.si/zabava/zanimivosti/hindujski-festival-kac-v-indiji/186153>

OPROSTI KER SEM TE POJEDEL, ČUDOVITA KAČA! MLADINA, Aleš Kocjan; 26.4.2012; 14:43;

link: <http://www.mladina.si/44490/oprosti-ker-sem-te-pojedel-cudovita-kaca/>

GLI AINU E IL CULTO DELL'ORSO, 6.4.2012;22:40;

link: <http://lalanternadeisogni.blogspot.com/2010/07/gli-ainu-e-il-culto-dellorso.html>

Kače, veliko kač in še več kač, praznik posvečen boginji Manasi, T.H., 7.4.2012, 10:26;

link: <http://www.rtv slo.si/zabava/zanimivosti/foto-kace-veliko-kac-in-se-vec-kac/237223>

BRUTALNO POBIJANJE DELFINOV, V.S., 8.4.2012, 17:31;

Link: <http://moskisvet.com/clanek/rubrika/fokus/brutalno-pobijanje-delfinov.html>

ŠTEFANOVO, 9.4.2012;

Link: <http://www.kam.si/blog/stefanovo.html>

SVETI ŠTEFAN, 9.4.2012;16:54; link: http://www.salve.si/zelimlje_test/index.php?option=com_content&view=article&id=76

[option=com_content&view=article&id=76](http://www.salve.si/zelimlje_test/index.php?option=com_content&view=article&id=76)

LA DANZA DEL LEONE, 10.4.2012; link: http://www.yamatodamashii.it/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84

[option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84](http://www.yamatodamashii.it/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84)

DEČKI, KI POSTANEJO MOŠKI;10.4.2012; link: http://www.yamatodamashii.it/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84

[option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84](http://www.yamatodamashii.it/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=84)

LITERATURA:

GERM, Tine: Simbolika živali. 2006. Ljubljana. Založba Modrijan.
ISBN 961-241-085-2

CHEVALIER, Gheerbrant: SLOVAR SIMBOLOV: miti sanje liki običaji barve števila. 1995.
Ljubljana. Mladinska knjiga

AUBELJ, Bronislava: Atična mitologija. 2006. Ljubljana. Založba modrijan. ISBN 961-241-135-2

JUNG, Carl: Človek in njegovi simboli. 2006. Ljubljana. Mladinska knjiga

FORTY Sandra: Simboli. 2003. Ljubljana. Mladinska knjiga

Vladeta Janković, Kdo je kdo v antiki – mitologija, zgodovina, umetnost, Ljubljana, 2004